entuzjaści edukacji

Uwarunkowania
Decyzji
Edukacyjnych

Typologia ścieżek edukacyjnych i ich wybrane uwarunkowania

Irena E.Kotowska, Barbara Minkiewicz,
Katarzyna Saczuk, Zuzanna Brzozowska

Warszawa, 30 czerwca 2014

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA W WARSZAWIE

IBE entuzjaści edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Struktura prezentacji

- biografie edukacyjne a typologia ścieżek edukacyjnych
- awans edukacyjny Polaków po 1989 roku (1990-1999, 2000-2013, kobiety vs. mężczyźni)
- uwarunkowania wyboru ścieżek edukacyjnych
  - miejsce zamieszkania
  - środowisko rodzinne
  - cechy respondenta

Metody analiz: analizy opisowe, analiza czynnikowa, wyniki oszacowania modeli logistycznej regresji wielowartościowej dla prawdopodobieństwa wyboru ścieżek edukacyjnych

Struktura respondentów według płci, wieku i wykształcenia

- Generacyjne zróżnicowanie kobiet i mężczyzn według wykształcenia

- różnice wykształcenia między kobietami i mężczyznami w wieku 25-49 lata

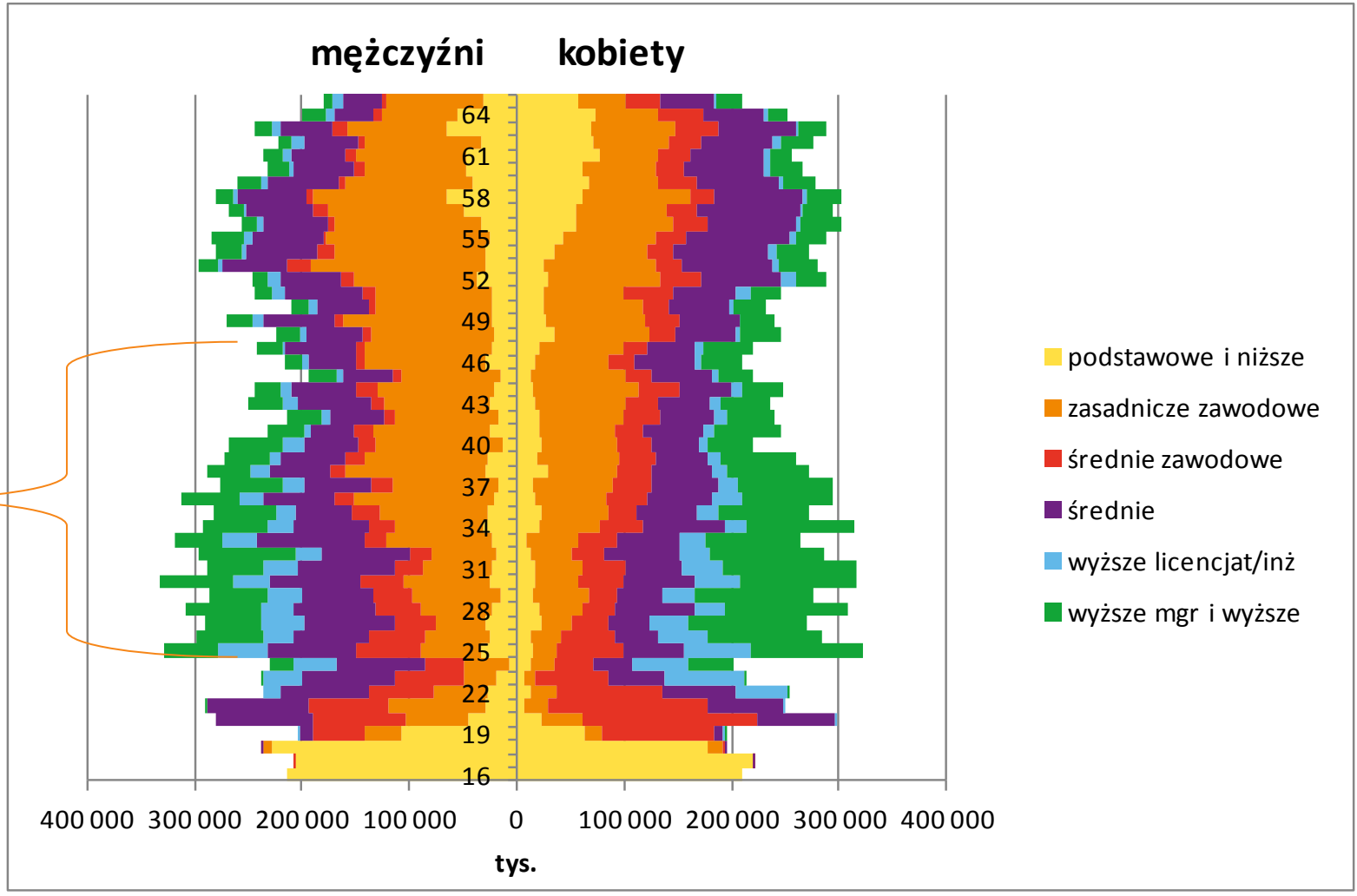

Źródło: *obliczenia własne na podstawie badania UDE na próbie ogólnopolskiej* ; dane ważone

Typologia ścieżek edukacyjnych

- Dotyczy **fragmentu biografii edukacyjnej** prowadzącego do uzyskania deklarowanego wykształcenia w systemie edukacji formalnej

- Ścieżki 1 – 6 to fragment biografii edukacyjnej, która polega na dochodzeniu do końcowego poziomu wykształcenia bez przerw w nauce i zachowaniu określonej sekwencji szkół; dotyczą 80% respondentów

- Ścieżka 7 opisuje inne niż opisane ścieżkami 1-6 sposoby dojścia do deklarowanego przez respondentów poziomu wykształcenia

SZ1 – prowadzi do uzyskania wykształcenia podstawowego
SZ2 – do zasadniczego zawodowego
SZ3 – do średniego bez matury
SZ4 – do średniego z maturą
SZ5 – do wyższego na poziomie licencjatu
SZ6 – do wyższego na poziomie magisterskim
SZ7 – pozostałe sposoby dojścia do deklarowanego poziomu wykształcenia

Awans edukacyjny Polaków (1): respondenci według ścieżek edukacyjnych i roku uzyskania wykształcenia, którym się legitymują

mężczyźni

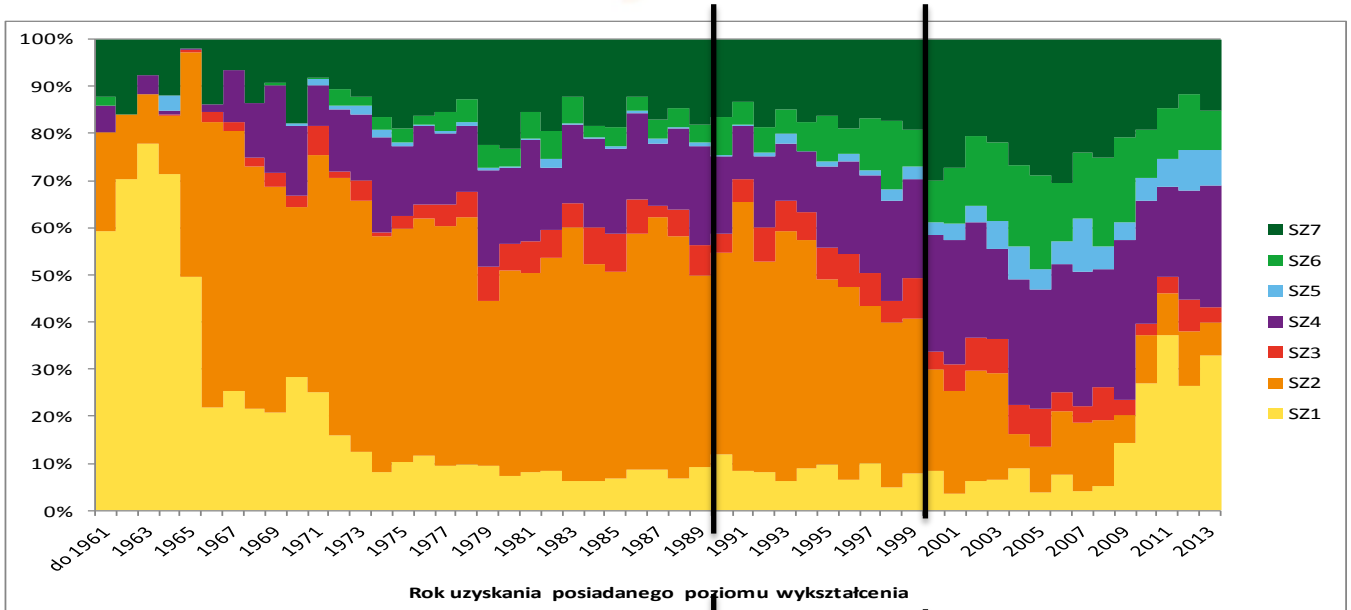

kobiety

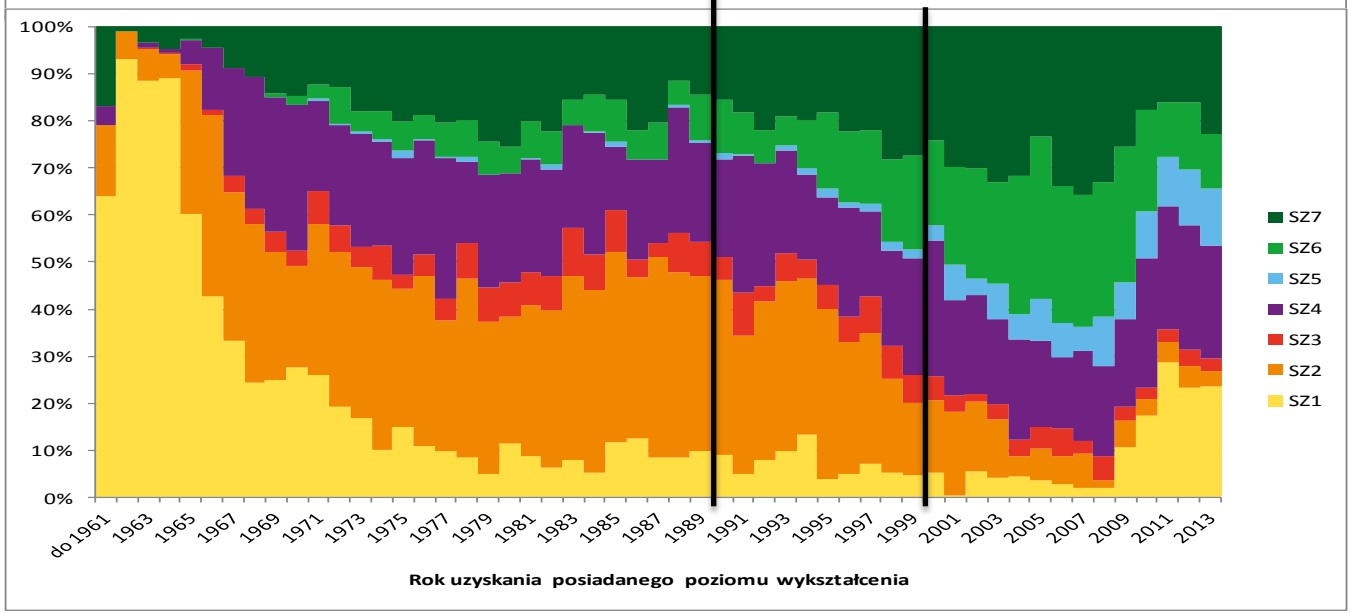

1970-1989: najczęściej wybierano SZ2 (prawie połowa M i jedna trzecia K), a następnie SZ4 (prawie co czwarta K i co szósty M), wykszt. wyższe około 4% M i prawie 7% K; silniejsze zmiany wśród K

1990-1999: coraz częściej SZ3 i SZ4 oraz SZ5 i SZ6, ale nadal najczęściej wybierano SZ2

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI
SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA W WARSZAWIE
IBE entuzjaści edukacji
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Awans edukacyjny Polaków (2): respondenci ścieżek edukacyjnych oraz roku uzyskania poziomu wykształcenia, którym się legitymują

	Realizowana ścieżka edukacyjna						
	SZ1	SZ2	SZ3	SZ4	SZ5	SZ6	SZ7
	zakończenie do 1969						
mężczyźni	34.8%	44.7%	1.5%	8.5%	0.3%	0.1%	10.1%
kobiety	45.5%	26.5%	2.3%	17.2%	0.0%	0.1%	8.3%
	zakończenie pomiędzy 1970 a 1989						
mężczyźni	10.4%	47.6%	5.0%	16.4%	0.8%	3.6%	16.2%
kobiety	11.7%	33.9%	6.3%	22.9%	0.4%	6.4%	18.4%
	zakończenie pomiędzy 1990 a 2008						
mężczyźni	7.0%	28.4%	6.0%	21.4%	3.5%	11.9%	21.9%
kobiety	4.9%	18.1%	4.8%	20.9%	4.2%	20.4%	26.6%

	Realizowana ścieżka edukacyjna						
	SZ1	SZ2	SZ3	SZ4	SZ5	SZ6	SZ7
	zakończenie pomiędzy 1990 a 1999						
mężczyźni	8.2%	42.5%	6.2%	16.8%	1.2%	8.1%	16.9%
kobiety	6.9%	29.3%	5.9%	22.1%	1.3%	13.1%	21.5%
	zakończenie pomiędzy 2000 a 2008						
mężczyźni	5.9%	16.5%	5.9%	25.2%	5.4%	15.1%	26.1%
kobiety	3.4%	9.2%	3.9%	19.9%	6.6%	26.3%	30.7%

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI
SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA W WARSZAWIE
IBE entuzjaści edukacji
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Awans edukacyjny Polaków (2): szanse ukończenia danej ścieżki edukacyjnej a okres zakończenia edukacji (w porównaniu do okresu sprzed 1990 r.); wyniki estymacji modeli logistycznych

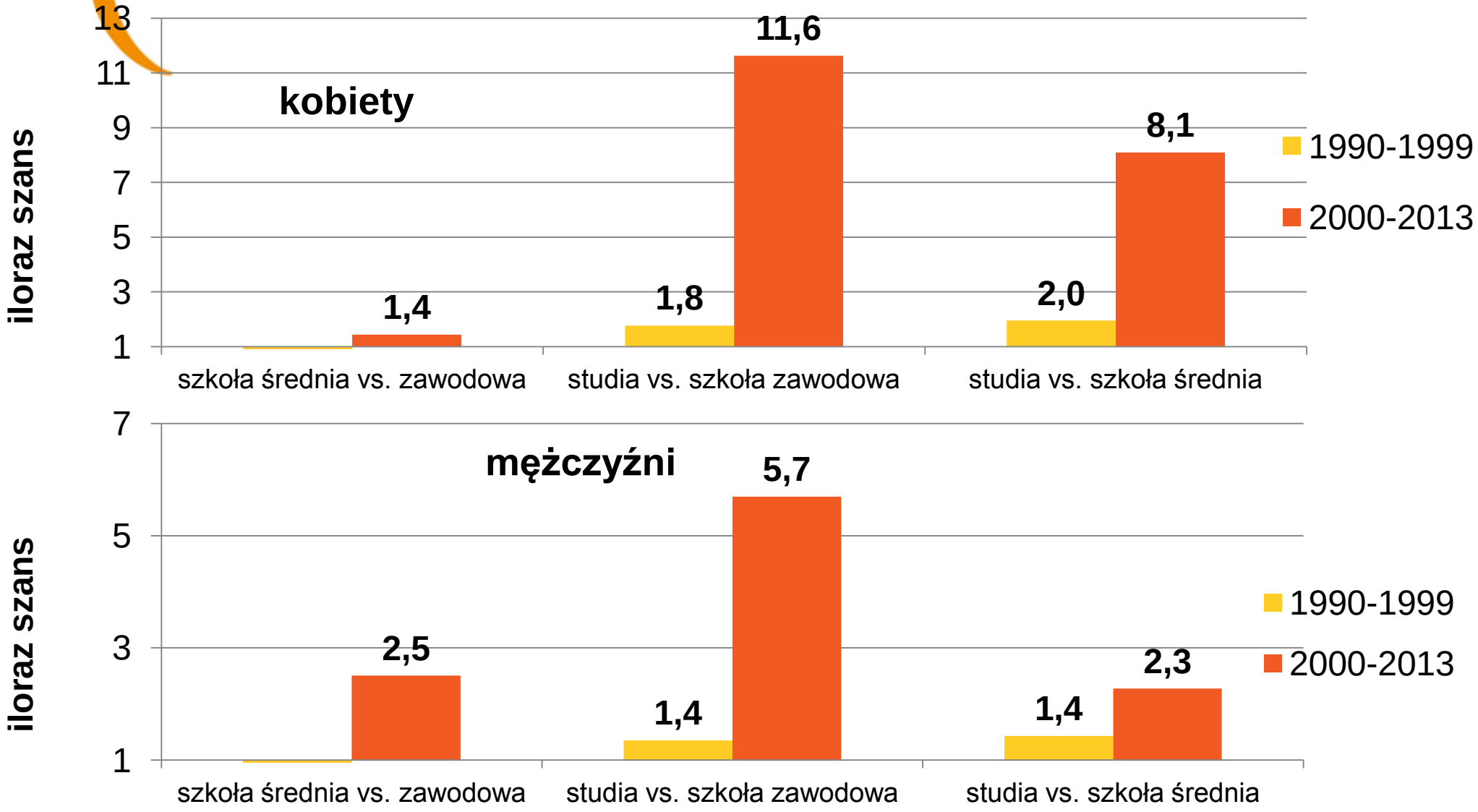

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA W WARSZAWIE

IBE entuzjaści edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Uwarunkowania wyboru ścieżek edukacyjnych (1) :
respondenci według ścieżek edukacyjnych i miejsca zamieszkania

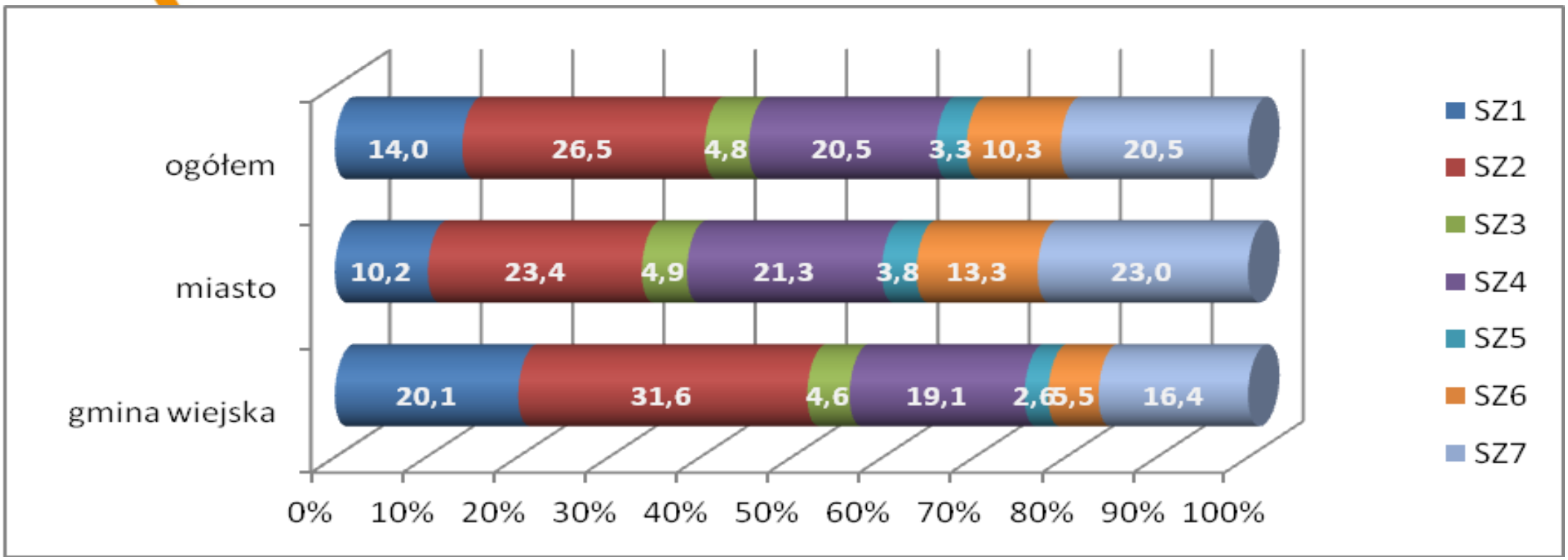

Biografie edukacyjne ponad połowy mieszkańców obszarów wiejskich tworzą SZ1 i SZ2, a tylko 8% zrealizowało SZ5 i SZ6

Wśród mieszkańców miast jedna trzecia zrealizowała SZ1 i SZ2, a 17% - SZ5 i SZ6

Uwarunkowania wyboru ścieżek edukacyjnych (2) :

respondenci według ścieżek edukacyjnych i klasy miejscowości zamieszkania w latach 1990 – 2008 (odsetek osób zamieszkałych w danej miejscowości realizujących poszczególne ścieżki)

mężczyźni

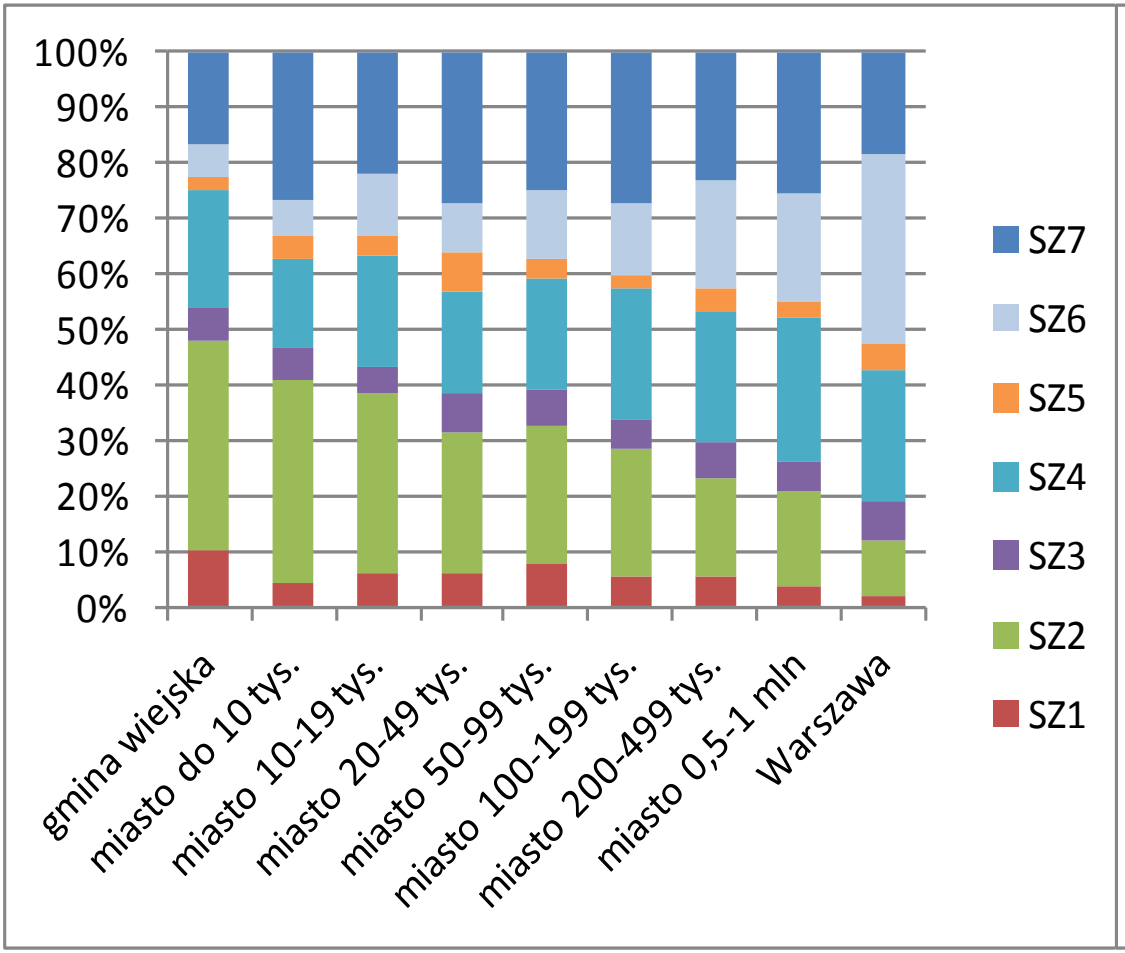

kobiety

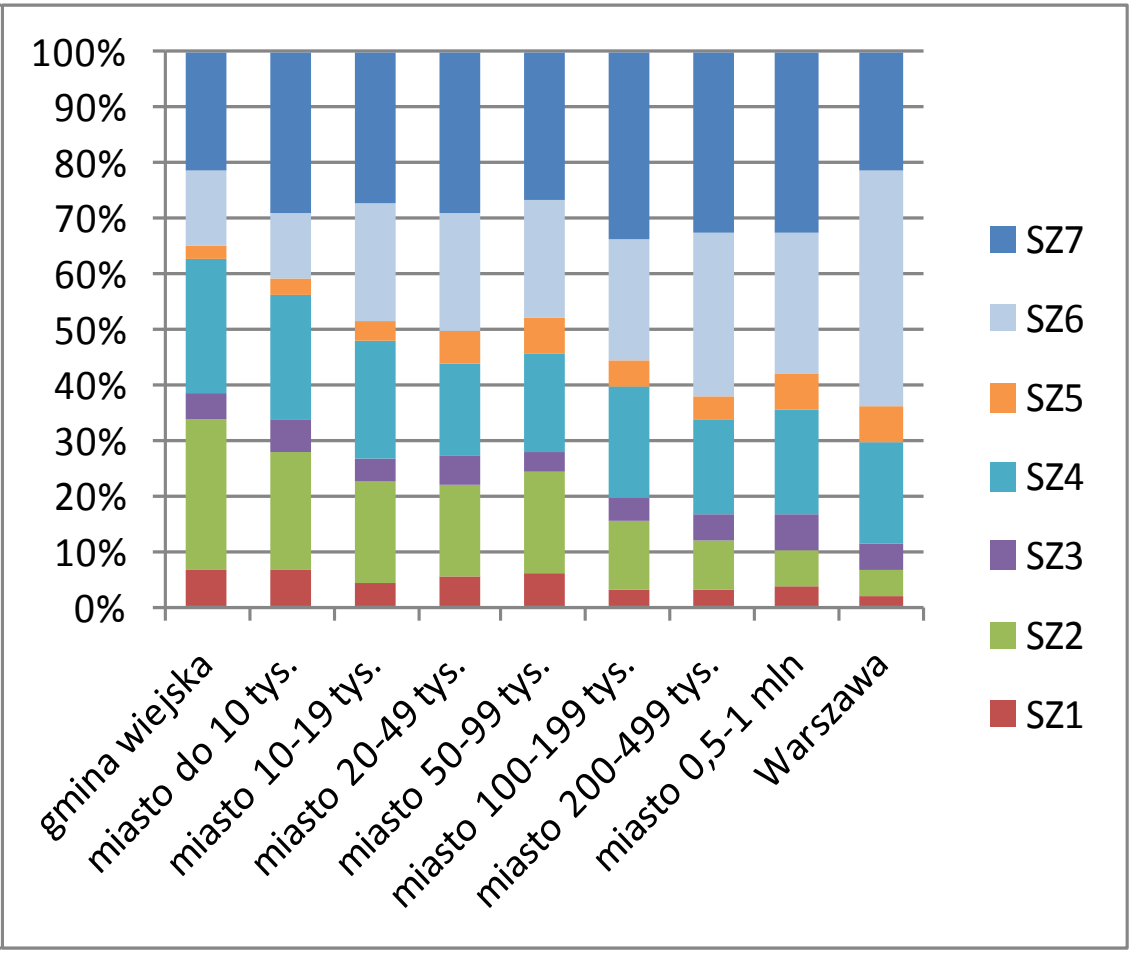

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI
SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA W WARSZAWIE
IBE entuzjaści edukacji
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Uwarunkowania wyboru ścieżek edukacyjnych (3):
środowisko rodzinne i cechy respondenta

relacje w domu rodzinnym	• silne więzi rodzinne • wspólnie spędzany czas • rodzina jako wyznacznik życiowego sukcesu • nacisk na naukę i pracę • zainteresowanie rodziców edukacją
nastawienie na samorealizację, wykształcenie	• prestiż szkoły • poziom nauczania w szkole • profil szkoły zgodny z zainteresowaniami • możliwość znalezienia dobrej pracy
korzystanie z doświadczeń rodziny i znajomych przy wyborze szkoły na ostatnim etapie edukacji formalnej	• znajomi w szkole • rodzina w szkole (rodzeństwo, kiedyś rodzice) • dobry dojazd do szkoły
ambicje domu rodzinnego	• prestiżowa praca jako wyznacznik sukcesu w domu rodzinnym • wysoki status materialny jako wyznacznik sukcesu w domu rodzinnym • dobre wykształcenie jako wyznacznik sukcesu w domu rodzinnym

Uwarunkowania wyboru ścieżek edukacyjnych (4): szanse ukończenia danej ścieżki edukacyjnej a cechy respondenta i jego domu rodzinnego; wyniki estymacji modeli logistycznych

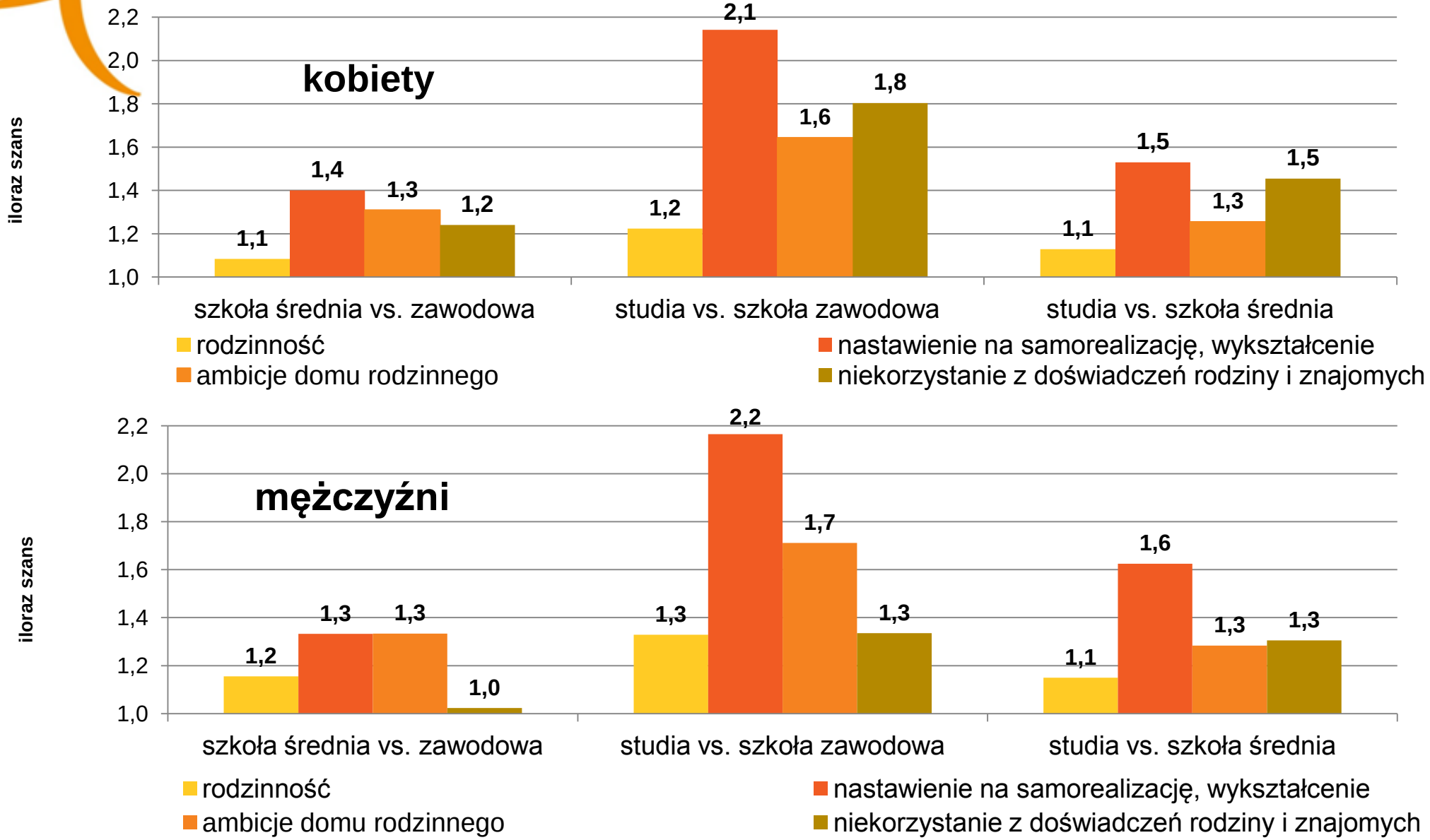

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE entuzjaści edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Uwarunkowania wyboru ścieżek edukacyjnych (5): szanse ukończenia danej ścieżki edukacyjnej a wykształcenie rodziców, okres do 1989 r., 1990-1999 i 2000-2013; wyniki estymacji modeli logistycznych

Zmiana znaczenia wykształcenia rodziców w czasie - przesunięcie "progu decyzyjnego" na wcześniejszy etap edukacji

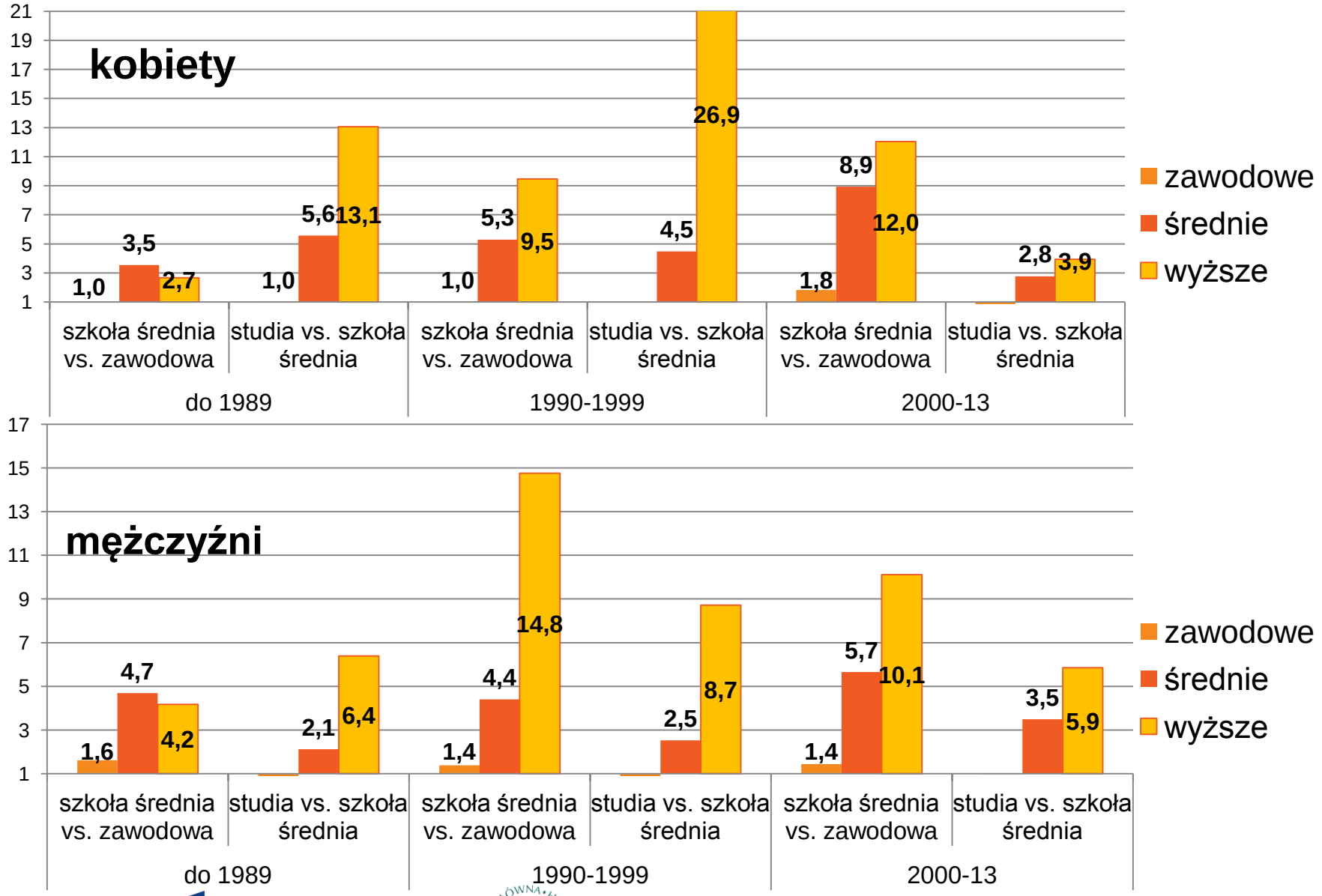

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE entuzjaści edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Uwarunkowania Decyzji Edukacyjnych

Dziękujemy za uwagę

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA W WARSZAWIE

IBE entuzjaści edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

entuzjaści edukacji

„Badanie jakości i efektywności edukacji oraz instytucjonalizacja zaplecza badawczego”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Instytut Badań Edukacyjnych
ul. Górczewska 8, 01-180 Warszawa
tel.: (22) 241 71 00, e-mail: ibe@ibe.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA W WARSZAWIE

IBE entuzjaści edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY